

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Η συμβολή των μεταφορών στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και οι συνακόλουθες επιδράσεις στον σχεδιασμό των πολιτικών της ΕΕ»

(γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

(2018/C 367/02)

Εισηγήτρια: η κ. **Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA**

Απόφαση της συνόδου ολομέλειας	15.2.2018
Νομική βάση	Άρθρο 29 παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού
	Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας
Αρμόδιο τμήμα	Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές, κοινωνία των πληροφοριών
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	28.6.2018
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	11.7.2018
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	536
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	136/0/3

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Οι μεταφορές αποτελούν παράγοντα ζωτικής σημασίας για πολλούς στόχους βιώσιμης ανάπτυξης. Οι μεταφορές συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στην εκπλήρωση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης όσον αφορά την οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση, τη βιομηχανία, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), το εμπόριο και τις επενδύσεις. Συνεπώς, συντείνουν επίσης στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης που αποσκοπούν στην προαγωγή της απασχόλησης και της ευημερίας, στη μείωση των ανισοτήτων και του κοινωνικού αποκλεισμού. Εν τω μεταξύ, στον τομέα των μεταφορών πρέπει να δοθούν λύσεις σε πολλά ζητήματα ως προς τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, όπως η ανάγκη περιορισμού των κλιματικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αναβάθμισης των συστημάτων μεταφορών και της ασφάλειας της κυκλοφορίας, καθώς και διασκέδασης των ανησυχιών που αφορούν την απασχόληση και την αξιοπρεπή εργασία.

1.2. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπονήσει ένα νέο, ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής για την επόμενη γενιά πολιτικής μεταφορών με στόχο να μπουν τα θεμέλια για την αναβάθμιση των μεταφορών και της κινητικότητας, με την εκπλήρωση παράλληλα των κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων.

1.3. Για τον σκοπό αυτό, ο σχεδιασμός των πολιτικών της ΕΕ πρέπει να συνοδεύεται από ευνοϊκές προϋποθέσεις για τις μεταφορές ώστε να ικανοποιούνται οι μεταφορικές ανάγκες των ατόμων και των επιχειρήσεων. Κάτι τέτοιο απαιτεί, σύμφωνα με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, σημαντικές επενδύσεις σε κατάλληλες υποδομές, καινοτομία και εύρυθμα συστήματα μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων συγκοινωνιών.

1.4. Απαιτούνται επίσης προσπάθειες για την ανταπόκριση στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης που σχετίζονται με τις κοινωνικές πτυχές των μεταφορών, όπως π.χ. η προαγωγή της πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης, της αξιοπρεπούς εργασίας, των προσόντων και της ισότητας των φύλων. Επίσης, πρέπει να έμφαση στις ανάγκες των ευπαθών ατόμων (π.χ. παιδιά, ΑμεΑ και ηλικιωμένοι). Ο δε κοινωνικός διάλογος θα πρέπει να συμβάλλει ουσιαστικά στην ορθή διαχείριση των διαρθρωτικών αλλαγών.

1.5. Ο στόχος που αφορά την αλλαγή του κλίματος είναι εξαιρετικά δύσκολος για τις μεταφορές και απαιτεί την εντατική ανάπτυξη συστημάτων μεταφορών, τη λήψη ευρέος φάσματος μέτρων απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές και την πρόκριση νέων και ρηξικέλευθων προσεγγίσεων της κινητικότητας.

1.6. Η ψηφιοποίηση και η ρομποτοποίηση συγκαταλέγονται μεταξύ των μειζόνων τάσεων που επηρεάζουν την ανάπτυξη των μεταφορών και χρήζουν ορθής διαχείρισης των ευκαιριών και των συναφών προκλήσεων. Η ψηφιοποίηση συμβάλλει στην επίτευξη βιώσιμων μεταφορών με την ενίσχυση της αποδοτικότητας της υλικοτεχνικής υποστήριξης, την υποστήριξη της παροχής καλύτερων μεταφορικών πληροφοριών στους επιβάτες και τη βελτίωση της ασφάλειας της κυκλοφορίας.

1.7. Δεδομένου ότι οι μεταφορές συνιστούν ζήτημα για το σύνολο της κοινωνίας, η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών κατά την εκπόνηση και την υλοποίηση της πολιτικής μεταφορών είναι ζητούμενα ζωτικής σημασίας. Ενώ η σημασία του δημόσιου τομέα είναι ουσιώδης, πρέπει επίσης να διευκολύνονται η δράση από τη βάση προς την κορυφή και οι λοιπές συμπράξεις στην προσπάθεια εξεύρεσης των καλύτερων δυνατών λύσεων για τις μεταφορές.

1.8. Η ΕΟΚΕ, εξάλλου, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιολογήσει υπό το πρίσμα των μεταφορών τους δείκτες των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και να μεριμνήσει για την ανάπτυξη όσων από αυτούς είναι σχετικοί, δίνουν μια ρεαλιστική και κατατοπιστική εικόνα των εξελίξεων και είναι σύμφωνοι με την ολοκληρωμένη προσέγγιση.

2. Ιστορικό

2.1. Οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης του θεματολογίου των Ηνωμένων Εθνών για το 2030 καλύπτουν σε γενικές γραμμές διάφορες πτυχές των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουμε παγκοσμίως. Κανείς από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ δεν είναι μεν ειδικά εστιασμένος στους τομείς των μεταφορών και της κινητικότητας, αλλά οι μεταφορές σχετίζονται έμμεσα με πολλούς Στόχους. Επιπλέον, μερικοί από τους 169 επιμέρους στόχους που συμπληρώνουν τους Στόχους συνδέονται άμεσα με τις μεταφορές, ιδίως όσοι αφορούν τις υποδομές, τα συστήματα τοπικών μεταφορών και την οδική ασφάλεια. Αντίστοιχα, 3 από τους 232 δείκτες που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση της συντελούμενης προόδου αφορούν τον τομέα των μεταφορών, τη μέτρηση του όγκου των συγκοινωνιών, την πρόσβαση στις δημόσιες μεταφορές, καθώς και τους θανάτους εξαιτίας τροχαίων δυστυχημάτων.

2.2. Οι μεταφορές έχουν διαφοροποιημένο ρόλο όσον αφορά τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης. Οι εν λόγω στόχοι συνεπάγονται ευκαιρίες αλλά και προκλήσεις για τις μεταφορές, οι οποίες, από την πλευρά τους, ευνοούν την υλοποίηση και την προσαρμογή των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. Ο όρος «μεταφορές» αναφέρεται εν προκειμένω στη μεταφορά εμπορευμάτων και επιβατών, συμπεριλαμβανομένων όλων των τρόπων συγκοινωνιών.

2.3. Οι επιδιώξεις της εν λόγω γνωμοδότησης πρωτοβουλίας είναι οι εξής:

- να προσδιοριστεί ο τρόπος με τον οποίο οι μεταφορές συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο μπορούν οι εν λόγω στόχοι να βελτιώσουν ή να διαμορφώσουν τις μεταφορές·
- να αναλυθούν τα πιθανά αποτελέσματα της σύζευξης των μεταφορών με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης στις συναφείς με τις μεταφορές πολιτικές της ΕΕ τόσο στο εσωτερικό της όσο και παγκοσμίως·
- να διατυπωθούν οι απόψεις και προτάσεις της ΕΟΚΕ για τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εξετάζονται οι εν λόγω διασυνδέσεις στο πλαίσιο των πολιτικών της ΕΕ και του σχεδιασμού των πολιτικών έτσι ώστε να αξιοποιούνται επαρκώς οι ευκαιρίες και να γίνεται ορθή διαχείριση των κινδύνων.

Η σημασία των μεταφορών στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης αναλύεται στα κεφάλαια 3 και 4. Το κεφάλαιο 5 πραγματεύεται τον τρόπο με τον οποίο οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης επιδρούν θετικά στις μεταφορές με την ενίσχυση των βάσεων τους. Στα κεφάλαια 6 και 7 εξετάζονται τα ζητούμενα και οι προσδοκίες που ορίζονται στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης για τις μεταφορές. Βάσει αυτής της ανάλυσης, στο κεφάλαιο 8 συνοψίζονται τα πορίσματα εν είδει προεκτάσεων και συστάσεων για τη χάραξη πολιτικής.

3. Μεταφορές και στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης: διευκόλυνση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης

3.1. Οι μεταφορές αποτελούν έναν από τους κύριους παράγοντες οικονομικής ανάπτυξης τόσο στην ΕΕ όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο και, ως εκ τούτου, αξίζουν κεντρική θέση στο θεματολόγιο της ΕΕ. Οι μεταφορές συντελούν ουσιαστικά στην επίτευξη του Στόχου 8, ο οποίος αποσκοπεί στη διαρκή, χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, στην πλήρη και παραγωγική απασχόληση και στην αξιοπρεπή εργασία για όλους.

3.2. Παρά το γεγονός ότι η ψηφιοποίηση επεκτείνεται σε όλους τους τομείς της οικονομίας και της κοινωνίας, δεν θέτει τέρμα στην υλική παραγωγή και κατανάλωση. Η εφοδιαστική συνδυάζει τα διάφορα τμήματα των αλυσίδων εφοδιασμού, καλύπτοντας τη μεταφορά πρώτων υλών, ενδιάμεσων προϊόντων και τελικών προϊόντων προς τους πελάτες. Συνεπώς, οι μεταφορές αποτελούν αναγκαιότητα για τις βιομηχανίες, τη γεωργία και το εμπόριο.

3.3. Με τη σωστή διαχείριση, οι μεταφορές μπορούν επίσης να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση του ειδικού σκοπού του Στόχου 8, μέσω του οποίου ζητείται η θέσπιση πολιτικών υπέρ του βιώσιμου τουρισμού, με στόχο τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προώθηση του πολιτισμού και των προϊόντων κάθε τόπου.

3.4. Εκτός από την εξυπηρέτηση άλλων κλάδων, οι μεταφορές αποτελούν από μόνες τους έναν αξιοσημείωτο επιχειρηματικό κλάδο καθότι συνίστανται σε εκατομμύρια θέσεις εργασίας και συνεισφέρουν σημαντικά στην οικονομία. Επιπλέον, οι μεταφορές συμβάλλουν στη δημιουργία μεταποιητικών βιομηχανιών, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία, οι σιδηρόδρομοι και η ναυτιλιακή και αεροναυπηγική βιομηχανία.

3.5. Εν γένει, οι μεταφορές συνεισφέρουν στην επίτευξη του Στόχου 9 περί σημαντικής αύξησης του μεριδίου της βιομηχανίας στην απασχόληση και το ΑΕγχΠ. Δεδομένου ότι στις εταιρείες που συνδέονται με τον κλάδο των μεταφορών συγκαταλέγονται πολλές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, οι μεταφορές συμβάλλουν επίσης στην ενσωμάτωση των ΜΜΕ στις αλυσίδες προστιθέμενης αξίας και στις αγορές, καθώς και στη διευκόλυνση της ανάπτυξής τους, όπως επιδιώκεται στους Στόχους 9 και 8.

3.6. Αντιστοίχως, οι μεταφορές ενισχύουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας, όπως επιδιώκεται στον Στόχο 8, στους τομείς που συνδέονται με τις μεταφορές. Οι μεταφορές συμβάλλουν επίσης στην καλύτερη γεωγραφική αντιστοίχιση μεταξύ θέσεων εργασίας και εργασίας και, κατά συνέπεια, στην αύξηση της απασχόλησης. Ωστόσο, υπάρχουν και προκλήσεις, όπως η μετάβαση που προκαλείται από την ψηφιοποίηση και τη ρομποτοποίηση, η οποία προβλέπεται να επιφέρει ριζικές αλλαγές στην εργασία και στα συναφή καθήκοντα.

3.7. Παγκοσμίως, οι μεταφορές, συμβάλλουν στην επίτευξη του Στόχου 17, ο οποίος αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας σύμπραξης για την αειφόρο ανάπτυξη. Αυτός ο στόχος συνίσταται στην καθιέρωση ενός καθολικού, ανοικτού, χωρίς διακρίσεις και δίκαιου πολυμερούς εμπορικού συστήματος βάσει κανόνων στο πλαίσιο του ΠΟΕ. Δεδομένου ότι οι μεταφορές αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του εμπορίου, έχουν σημαντικές δυνατότητες προώθησης αυτού του στόχου.

3.8. Ο Στόχος 9 αποσκοπεί στην ανάπτυξη βιώσιμων και ανθεκτικών υποδομών στις αναπτυσσόμενες χώρες. Τούτο συνδέεται και με τον Στόχο 10, ο οποίος αφορά τη μείωση των ανισοτήτων εντός και μεταξύ των χωρών, την παροχή αναπτυξιακής βοήθειας και την πραγματοποίηση άμεσων ξένων επενδύσεων στα κράτη όπου η ανάγκη είναι μεγαλύτερη.

3.9. Δεδομένου ότι βοηθούν στη δημιουργία οικονομικής ανάπτυξης και θέσεων εργασίας μέσω της παραγωγής, του εμπορίου και των επενδύσεων, οι μεταφορές συντελούν επίσης στην επίτευξη του Στόχου 1, ο οποίος αποσκοπεί στην εξάλειψη της φτώχειας σε όλες τις μορφές και παντού.

4. Μεταφορές και στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης: διευκόλυνση της πρόσβασης σε αγαθά και υπηρεσίες

4.1. Οι καταναλωτές χρησιμοποιούν τις μεταφορές για την πρόσβαση σε εμπορεύματα, είτε πρόκειται για τρόφιμα σύμφωνα με τον Στόχο 2 και άλλα βασικά προϊόντα, είτε για προϊόντα μεγαλύτερης πολυτέλειας. Επιπλέον, οι άνθρωποι χρειάζονται επίσης μεταφορές για να προσεγγίσουν υπηρεσίες, όπως αυτές που σχετίζονται με τον τουρισμό, τα χόμπι ή τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας.

4.2. Οι μεταφορές αποτελούν ένα από τα βασικά στοιχεία που συνδέουν τις αγορές, είτε πρόκειται για την ενιαία αγορά είτε για το διεθνές εμπόριο. Οι συνδεδεμένες αγορές αποφέρουν οφέλη απόδοσης και κλιμάκωσης και έτσι συντείνουν στην προσβασιμότητα και την οικονομική προσιτότητα των αγαθών για τους καταναλωτές.

4.3. Οι μεταφορές είναι επίσης ζωτικής σημασίας για την παροχή και χρήση υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης, τόσο στην ΕΕ όσο και παγκοσμίως. Συνεπώς, οι μεταφορές συμβάλλουν στην επίτευξη του Στόχου 3, ο οποίος αποσκοπεί στην πρόληψη και τη θεραπεία ασθενειών και στη διασφάλιση της καλής υγείας και της ευημερίας όλων.

4.4. Το ίδιο ισχύει και όσον αφορά την παροχή και την παρακολούθηση εκπαίδευσης. Συνεπώς, οι μεταφορές συντείνουν στην υλοποίηση του Στόχου 4, ο οποίος έγκειται στην εξασφάλιση ποιοτικής εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και επί ίσοις όροις, καθώς και στην προαγωγή ευκαιριών διά βίου μάθησης για όλους.

5. Μεταφορές και στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης: οι βάσεις της κινητικότητας

5.1. Εφόσον το ζητούμενο είναι η κυκλοφορία ατόμων και αγαθών, πρέπει οι μεταφορές να είναι προσιτές, οικονομικά συμφέρουσες, απρόσκοπτες, αποτελεσματικές και πολλαπλά ασφαλείς. Για τον λόγο αυτό, είναι ζητούμενο ζωτικής σημασίας για την ΕΕ να τονώσει τις επενδύσεις σε κατάλληλες υποδομές και κατάλληλη τεχνολογία και να ενισχύσει την εύρυθμη λειτουργία των συστημάτων μεταφορών.

5.2. Ο Στόχος 9 λειτουργεί άμεσα ευεργετικά για την ανάπτυξη, καθότι μέσω αυτού επιδιώκεται η ανάπτυξη «ποιοτικών, αξιόπιστων, βιώσιμων και ανθεκτικών υποδομών», έτσι ώστε να υποστηριχθεί η οικονομική ανάπτυξη και η ευημερία των ανθρώπων.

5.3. Η ομαλή διέλευση των συνόρων στην εσωτερική αγορά και οι διεθνείς μεταφορές και τα ταξίδια είναι ζητούμενα υψίστης σημασίας για την εύρυθμη λειτουργία των αγορών και τη ροή αγαθών και προσώπων. Ο Στόχος 9 προωθεί αυτόν τον επιμέρους στόχο υπογραμμίζοντας τον ρόλο των διασυνοριακών υποδομών.

5.4. Ο Στόχος 11 αποσκοπεί στην επίτευξη ασφαλών, ανθεκτικών, βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς πόλεων και οικισμών. Μέσω αυτού ζητείται να προσφέρεται σε όλους πρόσβαση σε ασφαλή, οικονομικά συμφέροντα, προσιτά και βιώσιμα συστήματα μεταφορών. Επίσης, πρέπει να έμφαση στις ανάγκες των ευπαθών ατόμων (π.χ. παιδιά, ΑμεΑ και ηλικιωμένοι). Κάτι τέτοιο απαιτεί σωστό προγραμματισμό της χρήσης γης και των συστημάτων κυκλοφορίας, καθώς και επαρκείς δημόσιες επενδύσεις σε υποδομές. Εν προκειμένω, η ανάπτυξη δημόσιων μεταφορών έχει ιδιαίτερη σημασία, τόσο στις αστικές όσο και στις αγροτικές περιοχές.

5.5. Όσον αφορά την καινοτομία, ο Στόχος 9 υποστηρίζει την ενίσχυση της επιστημονικής έρευνας και την αναβάθμιση των τεχνολογικών δυνατοτήτων των βιομηχανικών τομέων. Αυτό είναι επίσης σημαντικό από την άποψη της ανάπτυξης των μεταφορών και των τομέων που σχετίζονται με τις μεταφορές.

5.6. Επιπλέον, μέσω του Στόχου 7 επιδιώκεται η διεθνής συνεργασία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην έρευνα και τις τεχνολογίες καθαρής ενέργειας, καθώς και την προώθηση επενδύσεων σε ενεργειακές υποδομές και οικολογικές ενεργειακές τεχνολογίες. Τα μέτρα αυτά, στα οποία συμπεριλαμβάνεται η ανάπτυξη υποδομής για εναλλακτικά καύσιμα και τη φόρτιση ηλεκτρικών οχημάτων, ωφελούν επίσης την απαλλαγή των μεταφορών από τις ανθρακούχες εκπομπές.

5.7. Με την αυξανόμενη ψηφιοποίηση και ρομποτοποίηση των μεταφορών, πρέπει να δίνεται ολοένα και μεγαλύτερη προσοχή στις ανάγκες της ψηφιακής υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των αυτοματοποιημένων συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου της κυκλοφορίας. Ο Στόχος 9 αναφέρεται στην ανάγκη να αυξηθεί σημαντικά η πρόσβαση στις ΤΠΕ και να καταβληθεί προσπάθεια να παρασχεθεί καθολική και οικονομικά προσιτή πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Στον δε Στόχο 17 ζητείται η ενίσχυση της χρήσης της τεχνολογίας γενικής εφαρμογής, ιδίως των ΤΠΕ. Η ψηφιοποίηση καθιστά πιο αποδοτική την υλικοτεχνική υποστήριξη και συντείνει π.χ. στην καλύτερη πληροφόρηση των επιβατών ως προς τις μεταφορές.

6. Μεταφορές και στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης: ανταπόκριση στις κοινωνικές προσδοκίες

6.1. Ενώ οι μεταφορές συμβάλλουν στην υγειονομική περιθάλπιση και στην ευημερία, ενέχουν επίσης κινδύνους για την υγεία μέσω της ρύπανσης, όπως τα σωματίδια στον αέρα, αλλά και εξαιτίας των τροχαίων ατυχημάτων. Ο Στόχος 3 αποσκοπεί στη δραστηκή μείωση των εν λόγω κινδύνων. Τα αποτελεσματικά συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας, η κανονιστική ρύθμιση και η επιβολή της είναι όλα αναγκαία μέσα βελτίωσης της ασφάλειας της κυκλοφορίας. Με τη μείωση του ανθρώπινου λάθους, η προηγμένη αυτοματοποίηση εκτιμάται ότι θα ενισχύσει σαφώς την ασφάλεια των μεταφορών, παρά τις αμφιβολίες που αφορούν την τεχνολογία.

6.2. Η εκπαίδευση και κατάρτιση που ζητούνται βάσει του Στόχου 4 είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση των απαιτούμενων δεξιοτήτων στους εργαζομένους και τους επιχειρηματίες στους τομείς που σχετίζονται με τις μεταφορές. Οι μεταβολές των καθηκόντων που προκαλούνται, για παράδειγμα, από την ψηφιοποίηση, συνεπάγονται σημαντική αλλαγή στη ζήτηση δεξιοτήτων. Ο Στόχος 4 είναι ως εκ τούτου σημαντικός παράγοντας διευκόλυνσης των μεταφορών.

6.3. Ο Στόχος 5 συνίσταται στην επίτευξη της ισότητας των φύλων και στη χειραφέτηση όλων των ανήλικων και ενήλικων γυναικών. Ο τομέας των μεταφορών μπορεί να ενισχύσει την ισότητα των φύλων, εάν ενταχθούν περισσότερες γυναίκες στον κλάδο ως επιχειρηματίες ή εργαζόμενοι, και άρα να συντείνει στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων των πολιτών και των δύο φύλων. Οι μεταφορές, ειδικά στις δημόσιες συγκοινωνίες, πρέπει επίσης να καταστούν ασφαλείς για τις γυναίκες που μετακινούνται.

6.4. Ο Στόχος 8 έγκειται στην πλήρη και παραγωγική απασχόληση, στην πρόληψη του αποκλεισμού των νέων, στην αξιοπρεπή εργασία για όλους και στην προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων. Εν προκειμένω, οι προϋποθέσεις ποικίλλουν. Στις αναπτυσσόμενες χώρες, ο πλέον σημαντικός στόχος μπορεί να είναι η εφαρμογή των βασικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, ενώ στην ΕΕ το μεγαλύτερο μέλημα ως προς το μέλλον είναι η προαγωγή της πλήρους απασχόλησης και της αξιοπρεπούς εργασίας για όλους.

6.5. Η διαχείριση των διαρθρωτικών αλλαγών—λόγω της ψηφιοποίησης και της μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών— που αντιμετωπίζει η ΕΕ προϋποθέτει σφαιρικές στρατηγικές σχετικές με τον τρόπο διασφάλισης μιας δίκαιης και ομαλής μετάβασης, μείωσης των αρνητικών κοινωνικών επιπτώσεων, αλλά και γεφύρωσης του χάσματος δεξιοτήτων.

6.6. Επιπλέον, στον Στόχο 10 ζητείται η προώθηση της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ένταξης όλων, καθώς και η εφαρμογή πολιτικών που αποσκοπούν σε μεγαλύτερη ισότητα. Οι πολιτικές αυτές επίσης προάγουν τον Στόχο 1, την εξάλειψη, δηλαδή, της φτώχειας. Όσον αφορά τις μεταφορές, με τον Στόχο 9 επιδιώκεται προσιτή και ισότιμη πρόσβαση για όλους. Παρέχοντας πρόσβαση στην εργασία, τα αγαθά και τις υπηρεσίες, οι μεταφορές—και ιδιαίτερα τα μέσα μαζικής μεταφοράς—συντελούν στην πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού των ανθρώπων.

6.7. Με τον Στόχο 10 επιδιώκεται επίσης να διευκολυνθεί η εύρυθμη, ασφαλής, νόμιμη και υπεύθυνη μετανάστευση και κυκλοφορία των ανθρώπων. Αυτό σχετίζεται με τις μεταφορές με δύο τρόπους: οι μεταφορές είναι σημαντικές τόσο για την πρόληψη θανάτων όσο και την ασφαλή και νόμιμη μετακίνηση προσφύγων και μεταναστών. Από την άλλη πλευρά, ο τομέας των μεταφορών παρέχει ευκαιρίες στους μετανάστες να εντάσσονται στις αγορές εργασίας.

7. Μεταφορές και στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης: υλοποίηση των περιβαλλοντικών στόχων

7.1. Εκτός από την κάλυψη των αναγκών κινητικότητας των ανθρώπων και των επιχειρήσεων, οι μεταφορές πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις για το κλίμα και το περιβάλλον. Ο Στόχος 13 υπογραμμίζει την ανάγκη επείγουσας δράσης για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της. Δεδομένου ότι οι μεταφορές αποτελούν σημαντική πηγή εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε παγκόσμια κλίμακα, καθώς και έναν τομέα όπου αυξάνονται ακόμη οι εκπομπές αυτές, η επίτευξη του Στόχου αυτού είναι εν προκειμένω εξαιρετικά δύσκολη. Μέσω αυτού ζητείται να καταβληθεί μεγαλύτερη προσπάθεια για την ευόδωση των επιδιώξεων των πολιτικών της ΕΕ, καθώς και υπέρ της παγκόσμιας συνεργασίας όσον αφορά τις διεθνείς αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές.

7.2. Ο επιμέρους στόχος της αποσύνδεσης της οικονομικής ανάπτυξης από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, όπως ζητείται στον Στόχο 8, αποτελεί τεράστια πρόκληση από την άποψη των μεταφορών, καθώς υπάρχει ισχυρή συσχέτιση μεταξύ των μεταφορών και της οικονομικής ανάπτυξης. Η προσπάθεια αποσύνδεσης απαιτεί την εντατική ανάπτυξη των αειφόρων συστημάτων μεταφορών με τον ελάχιστο περιβαλλοντικό αντίκτυπο, την εισαγωγή προηγμένων τεχνολογιών, καθώς και νέες, ρηθκελευθες προσεγγίσεις του ζητήματος της κινητικότητας. Αυτό ανταποκρίνεται επίσης στον Στόχο 12, ο οποίος αφορά την υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή.

7.3. Οι υποδομές έχουν ιδιαίτερη σημασία όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των μεταφορών. Ο Στόχος 15 αποσκοπεί στην προστασία, την αποκατάσταση και την προώθηση της βιώσιμης χρήσης των χερσαίων οικοσυστημάτων, κάτι το οποίο πρέπει να συνεκτιμάται στον χωροταξικό σχεδιασμό και την κατασκευή υποδομών. Το ίδιο ισχύει και για τον Στόχο 11, ο οποίος αφορά την ανάγκη να ενταθούν οι προσπάθειες για την προστασία και τη διαφύλαξη της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

7.4. Εφόσον η ενέργεια αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τις μεταφορές, ο σχετικός με την ενέργεια Στόχος αυτός αφορά άμεσα και τις μεταφορές. Μέσω αυτού επιδιώκονται σημαντική αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο παγκόσμιο ενεργειακό μείγμα, καθώς και σημαντική βελτίωση όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση. Ο Στόχος 12 με τη σειρά του περιλαμβάνει τον επιμέρους στόχο της σταδιακής κατάργησης των επιδοτήσεων επιβλαβών ορυκτών καυσίμων. Με δεδομένη την ευρέως διαδεδομένη χρήση ορυκτών καυσίμων στις μεταφορές, ο επιμέρους αυτός στόχος έχει προφανή επίδραση στις μεταφορές και στους χρήστες τους.

7.5. Ο Στόχος 14 αφορά τη διατήρηση και την αειφόρο εκμετάλλευση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων. Εκτός από τις χερσαίες δραστηριότητες, επιδιώκονται η βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων και η μείωση των εκπομπών στις θαλάσσιες μεταφορές.

7.6. Ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος δεν σχετίζεται μόνο με τις ίδιες τις μεταφορές, αλλά και με τον κύκλο ζωής των οχημάτων, των αεροσκαφών και των πλοίων, από την κατασκευή μέχρι το τέλος του κύκλου ζωής τους. Οι επιπτώσεις μπορούν να μετριαστούν με τη βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων και τη χρήση οικολογικών τεχνολογιών στις βιομηχανικές διαδικασίες, καθώς και την ανακύκλωση και την επαναχρησιμοποίηση, όπως ζητείται στους στόχους 9 και 12.

7.7. Τα μέτρα που βελτιώνουν τη ροή της κυκλοφορίας μπορούν επίσης να συντελέσουν στη μείωση των εκπομπών. Για τον σκοπό αυτό, υψίστης σημασίας είναι η υψηλή ποιότητα των υποδομών, η ομαλή διέλευση των συνόρων, η χρήση γης και ο πολεοδομικός σχεδιασμός, οι αποτελεσματικές δημόσιες συγκοινωνίες και οι εναλλακτικές πολυτροπικές εμπορευματικές μεταφορές.

7.8. Η ανάπτυξη αυτόνομων μεταφορών ενδέχεται να οδηγήσει σε μεγαλύτερη χρήση αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης λόγω της αυξημένης ευκολίας για τους επιβάτες. Από την άλλη πλευρά, η από κοινού χρήση αυτοκινήτων —μαζί με τη χρήση των δημόσιων συγκοινωνιών— αποσκοπεί στη μείωση του αριθμού αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης. Εν γένει, η ψηφιοποίηση και η ρομποτικοποίηση οδηγούν σε αποδοτικότερες μεταφορές και υλικοτεχνική υποστήριξη, γεγονός το οποίο μετριάξει τις κλιματικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις των μεταφορών.

7.9. Εκτός από το γεγονός ότι υπάρχει ανάγκη μείωσης των εκπομπών ρύπων που προκαλούνται από τις μεταφορές, οι μεταφορές συμβάλλουν επίσης στην πρόληψη και την επίλυση κλιματικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων, χάρη στη διάδοση οικολογικών τεχνολογιών, προϊόντων και λύσεων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, όπως ζητείται στον Στόχο 17.

8. Μεταφορές και στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης: οι προεκτάσεις όσον αφορά τη χάραξη πολιτικής

8.1. Η ανάλυση στις προηγούμενες ενότητες καταδεικνύει σαφώς ότι οι μεταφορές σχετίζονται με ένα μεγάλο αριθμό στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. Δεδομένου ότι οι μεταφορές αποτελούν ζωτικό παράγοντα για την επίτευξη πολλών στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, η σημασία των μεταφορών θα πρέπει να αναγνωριστεί πλήρως κατά την εφαρμογή τους σε ενωσιακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

8.2. Παράλληλα, στην πολιτική μεταφορών της ΕΕ θα πρέπει να εξετάζονται οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης με ολοκληρωμένο τρόπο με σκοπό να μπουν τα θεμέλια για την αναβάθμιση των μεταφορών και της κινητικότητας, αλλά και την ευόδωση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων.

8.3. Η προσέγγιση των μεταφορών από τα διαφορετικά σημεία εκκίνησης διαφόρων τομέων πολιτικής, «μεμονωμένα για κάθε ζήτημα», οδηγεί σε μη βέλτιστες λύσεις. Επομένως, είναι σημαντικό να αναπτυχθεί στο σύνολό της η πολιτική μεταφορών. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπονήσει ένα νέο, ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής για την επόμενη γενιά πολιτικής μεταφορών. Το πλαίσιο αυτό θα πρέπει στη συνέχεια να λειτουργεί ως οδηγός για τη λήψη λεπτομερέστερων αποφάσεων ως προς τις μεταφορές.

8.4. Το πλαίσιο πολιτικής θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει μια παγκόσμια διάσταση, στόχος της οποίας θα είναι η ενσωμάτωση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης στη διεθνή συνεργασία και στην εξωτερική δράση της ΕΕ σε θέματα μεταφορών.

8.5. Δεδομένου ότι οι μεταφορές συνιστούν ζήτημα που αφορά το σύνολο της κοινωνίας, είναι σημαντική η συμμετοχή της κοινωνίας πολιτών κατά την ανάπτυξη και την εφαρμογή της πολιτικής μεταφορών. Κάτι τέτοιο ανταποκρίνεται στον Στόχο 16, ο οποίος αποσκοπεί στην ευπροσάρμοστη, χωρίς αποκλεισμούς, συμμετοχική και αντιπροσωπευτική διαδικασία λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα. Όσον αφορά δε τα ζητήματα που σχετίζονται με την αγορά εργασίας και τις διαδικασίες μετάβασης, ο κοινωνικός διάλογος πρέπει να έχει βασική συμβολή.

8.6. Ο Στόχος 17 συνηγορεί υπέρ της ενδάρρυνσης και της προώθησης αποτελεσματικών δημόσιων συμπράξεων, συμπράξεων τόσο δημόσιου-ιδιωτικού τομέα όσο και με την κοινωνία πολιτών, με την αξιοποίηση της πείρας και των στρατηγικών εκμετάλλευσης των πόρων των συμπράξεων. Παρά την καθοριστική σημασία του δημόσιου τομέα, η ΕΟΚΕ καλεί τους αρμοδίους χάραξης πολιτικής της ΕΕ να αναγνωρίσουν πλήρως την ουσιωδέστατη συμβολή των δράσεων και των συμπράξεων από τη βάση προς την κορυφή· κι αυτό γιατί συμβάλλουν στην εξεύρεση των καλύτερων δυνατών λύσεων στα ζητήματα που σχετίζονται με τις μεταφορές και τους τρόπους αξιοποίησης των ευκαιριών, για παράδειγμα μέσω νέων υποδειγμάτων παραγωγής και κατανάλωσης που αναπτύσσονται από επιχειρήσεις και πολίτες.

8.7. Η ΕΟΚΕ, εξάλλου, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιολογήσει υπό το πρίσμα των μεταφορών τους δείκτες των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και να μεριμνήσει για την ανάπτυξη όσων από αυτούς είναι σχετικοί, δίνουν μια ρεαλιστική και κατατοπιστική εικόνα των εξελίξεων και είναι σύμφωνοι με την προαναφερθείσα ολοκληρωμένη προσέγγιση.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Luca JAHIER
